

Gemeente Renkum

Van
college van Renkum

Kenmerk
9240

Aan
Gemeenteraad van Renkum

Kopie aan

Datum
3 mei 2016

Onderwerp
raadsvoorstel Ontbinden Permar WS

Vragen van de fracties van de PvdA en D66 over het raadsvoorstel 'ontbinding GR Permar WS'

Bij de bespreking van het 'Berenschotrapport' tijdens de raadsvergadering van 25 november 2015. zijn door de raad twee amendementen aangenomen.

In het eerste amendement draagt de raad het college o.a. op:

"... in het eerste kwartaal van 2016 een bijgestelde begroting aan te bieden waarin de dekkingsmiddelen en de effecten van eventuele besluiten inzake de toekomst van Permar, genomen tussen nu en voorjaar van 2016 verder worden uitgewerkt."

En in het tweede amendement roept de raad het college op:

"...uiterlijk in de raad van mei 2016 met een voorstel te komen waarin de Renkumse visie op en de toekomst van de Permar conform de door de raad vastgestelde Besturingsfilosofie en Nota Intergemeentelijke samenwerking wordt beschreven. In deze visie presenteert het college een eerste afweging van de voor- en nadelen van in elk geval de door Berenschot op pagina 78 verwoorde scenario's. Vervolgens zendt het college de opvatting van de raad hierover aan het algemeen Bestuur."

Tot op heden zijn deze amendementen nog niet (volledig) uitgevoerd.

1 Wanneer zullen de beide amendementen volledig zijn uitgevoerd?

Antwoord: tijdens de raadsbehandeling van de onderzoek van Berenschot heeft wethouder Ruwhof aangegeven dat Permar een bijgestelde begroting 2016 kan presenteren nadat de deelnemende gemeenten zich hebben uitgesproken over de toekomst van Permar. Dit zal het najaar 2016 zijn. Deze bijgestelde begroting gaat over het jaar 2016 en 2017. Reden hiervoor is dat besluitvorming over de toekomst van de Permar eind mei in alle vijf de gemeenteraden is gepland. Begin juni beslist het AB van de Permar op verzoek van de vijf deelnemende gemeenten over het al dan niet ontbinden van de GR. Alle vijf de deelnemende gemeenten doen hun gemeenteraden een voorstel tot ontbinding. Het AB van de Permar stelt vervolgens een liquidatieplan op. Pas op dat moment kunnen doorberekeningen plaats vinden en kan een aangepaste begroting 2016/2017 worden gepresenteerd.

Op pagina 78 van het Berenschotrapport staan een aantal scenario's. Hieronder vindt u een overzicht.

- 1 ontbinden onderbrengen bij andere Sw-bedrijven en andere taken zelf uitvoeren
Is een mogelijkheid en deze optie is onderzocht door Langedijk. Het is voor de gemeente Renkum één van de mogelijkheden voor de verschillende onderdelen die verder onderzocht gaat worden.
- 2 fusie met gemeenschappelijke sociale dienst

Dit scenario is al onderzocht door Capel & De Haas met de conclusie dat een uitbreiding van het takenpakket met dienstverlening voor de brede Participatiewetdoelgroep maar een beperkt voordeel oplevert. Voor dit scenario is geen draagvlak in de regio.

- 3 schaalvergroting

In 2014 hebben de directies van Permar WS en IW4 Capel & de Haas opdracht gegeven te onderzoeken op welke wijze Permar en IW4 de toekomst in zouden kunnen richten.

Onderzocht zijn scenario's van samenwerking en fusie. Daarnaast is onderzocht of het aanbieden van dienstverlening voor de Participatiewet mogelijkheden biedt om Permar en IW4 te laten voortbestaan. De uitwerking vindt u in het rapport "Verkenning uitvoeringsvarianten Wsw en uitvoeringsvarianten voor de Participatiewet" gepresenteerd in maart en april 2015.

Conclusie van de samenwerkingsvormen met IW4 was dat bij volledige integratie (fusie) er voordeel te halen was door bundeling van overhead, marktkansen en de krimpende Wsw groep, maar dat de opbrengsten van de Wsw beperkt is, blijft en afloopt. De in kaart gebrachte maatregelen hadden onverminderd een negatief bedrijfsresultaat tot gevolg door de ontwikkeling van de doelgroep Wsw, de verminderende rijkssubsidie en de vaste kosten. De financiële uitgangspunten van het rapport waren te positief bleek in maart 2015 toen Permar uiteindelijk de jaarrekening 2014 presenteerde met negatief exploitatieresultaat van € 1,5 miljoen. Een vertaling van het negatieve resultaat naar het rapport van Capel & de Haas leidt tot een tekort van bijna 4 miljoen in 2020.

- 4 marktkaanbieder

Dit scenario is onderdeel van de scenario's die Langedijk heeft onderzocht. Het is een mogelijkheid voor de verschillende onderdelen en dit gaan wij het komend jaar als onderdeel van het uitvoeringsplan verder onderzoeken.

- Combinaties

Ook hiervoor geldt dat het tot de opties behoort die wij verder gaan onderzoeken en uitwerken in het uitvoeringsplan.

Aansluitend op het rapport van Capel & de Haas en op de gesprekken tussen de vijf deelnemende gemeenten over toekomstscenario's is een gezamenlijke onderzoeksopdracht vanuit de vijf gemeente aan Bureau Langedijk verstrekt. Ook de conclusies van Berenschot "haast" te maken met een gezamenlijk toekomstscenario voor de Permar zijn hierin meegenomen..

De opdracht voor het onderzoeken van scenario's van Bureau Langedijk SWO bevat deels bovengenoemde opties maar is aangepast aan de mogelijkheden die door de vijf colleges realiseerbaar werden geacht. In het rapport Langedijk staat het onderzoek naar de scenario's:

- *Opheffen van de GR en uitvoering van de Wsw door de vijf individuele gemeenten;*
- *Uitvoering van de Wsw door de vijf individuele gemeenten, waarbij een aantal zaken (bijvoorbeeld de back office en/of beschut werk) gemeenschappelijk wordt uitgevoerd. Dat kan in een GR maar ook in een ander construct;*
- *Opheffen van de GR en uitvoering door de vijf gemeenten, waarbij een aantal zaken (bijvoorbeeld back office en/of beschut werk) bij één van de gemeenten wordt georganiseerd en door de anderen wordt ingekocht;*
- *Ombouwen van de GR en benutten van de goede onderdelen met de uitvoering van andere onderdelen van de participatiewet.*

In het rapport Langedijk vindt u de Renkumse uitgangspunten/visie, die voortkomen uit de visie van gemeente Renkum op Sociaal Domein. De visie van het college is de Wsw (oud) zo lokaal mogelijk vorm te geven en hiervoor een uitvoeringsplan te ontwikkelen en te implementeren vanuit

Onderwerp

raadsvoorstel Ontbinden Permar WS

Datum

13 mei 2016

Kenmerk

9240

Pagina

2 van 7

het uitgangspunt "lokaal wat kan en regionaal wat moet of meerwaarde biedt". Het rapport van Bureau Langedijk SWO heeft u 17 maart ontvangen. In maart en april zijn hierover voor u informatiebijeenkomsten georganiseerd.

De vijf gemeenten die de GR Permar vormen hebben in de afgelopen periode een gezamenlijk proces gelopen. Van belang is dat de vijf gemeenten gezamenlijk tot een eenduidig toekomstbeeld hebben willen komen. Dit is belangrijk voor de Permar en de medewerkers (zekerheid en eenduidigheid), maar ook in belang van de afzonderlijke gemeenten (beperking kosten; gezamenlijk blijven optrekken; en dergelijke). Bij een gezamenlijk scenario, ontbinding van de GR, is uitdrukkelijk aangesloten bij de visies op het Sociaal Domein van de afzonderlijke gemeenten. Een gezamenlijke einddatum 1-1-2018 is belangrijk om de processen van opbouw en afbouw goed te kunnen stroomlijnen en af te stemmen. Dat bespaart kosten

Het college vraagt als gevolg van dit proces de gemeenteraad toestemming de GR te ontbinden. Het college verwacht niet volledig individueel de Wsw te kunnen/willen uitvoeren. Tijdens de periode van onderzoek/opstellen uitvoeringsplan moet duidelijk worden waar samenwerking met de andere gemeenten nodig en mogelijk is. Hiervoor zijn verschillende varianten mogelijk. Het doel is om te komen tot een meer lokale uitvoering zodat er meer samenhang komt met het hele sociaal domein. Het college streeft niet naar het zelf uitvoeren van de Wsw, maar naar meer regie op de uitvoering.

- 2 Bent u met ons van mening dat op grond van de afspraken die hierover gemaakt zijn in de Besturingsfilosofie en de Nota Intergemeentelijke samenwerking volledige uitvoering van deze amendementen vooraf dient te gaan aan welk voorstel dan ook m.b.t de toekomst van Permar? Indien nee, waarom niet?

Antwoord: De voorliggende voorstellen sluiten aan bij en is een uitwerking van de visie van Renkum op het Sociaal Domein. Hoewel wij er steeds naar streven de besturingsfilosofie zo goed mogelijk in de praktijk te brengen, is het in dit geval lastig gebleken omdat wij het proces met vijf gemeenten doorlopen hebben. Wel heeft het college u met het beschikbaar stellen van de rapportages en de georganiseerde informatiebijeenkomsten tussentijds geïnformeerd. De praktijk, om in samenwerking met vijf deelnemende gemeenten tot een afgestemd besluitvormingstraject te komen zodat er duidelijkheid is voor het bedrijf, de werknemers en opdrachtgevers, biedt buiten u zo goed mogelijk te informeren nauwelijks mogelijkheid voor het bovenomschreven proces. Buiten dat past de visie van Renkum op de Permar WS zoals verwoord in het rapport van Bureau Langedijk SWO naadloos op het beleid zoals Renkum dat heeft geformuleerd voor het Sociaal Domein. Het is er een uitwerking van. Het college vindt het van belang dat u een gelijkwaardige positie inneemt ten opzichte van de andere vier gemeenten die deel uit maken van de GR; met andere woorden op hetzelfde moment als de andere deelnemende gemeenten besluiten over toestemming aan het college het AB te verzoeken tot ontbinding van de GR over te gaan. Na dit besluit zal de uitvoering ter hand worden genomen: een liquidatieplan voor de Permar (afbouw) en een uitvoeringsplan voor Renkum (opbouw).

In het op 17 maart 2016 verschenen persbericht staat onder 'vervolgproces' dat het rapport van Langedijk tussen maart en mei in de gemeenteraden van de vijf gemeenten wordt besproken en dat de raden **vervolgens** een keuze maken voor de toekomst van Permar

Onderwerp

raadsvoorstel Ontbinden Permar WS

Datum

13 mei 2016

Kenmerk

9240

Pagina

3 van 7

- 3 Om welke reden heeft u er voor gekozen anders dan in het persbericht is gecommuniceerd, het rapport niet in de raad te bespreken maar direct een voorstel in te dienen om de GR Permar WS op te heffen?

Antwoord: Vanuit de besturingsfilosofie is ernaar gestreefd om raadsleden steeds zo goed mogelijk te informeren en met hen in discussie te komen over het rapport. Op 22 februari jl. tijdens de raadsinformatiebijeenkomst heeft onderzoeker Dirk Langedijk de resultaten van het onderzoek aan u gepresenteerd. Wij boden u de mogelijkheid om de wethouders en Dirk Langedijk vragen te stellen en in discussie te gaan over de uitgangspunten en eerste resultaten. Op 17 maart 2016 was de rapportage gereed en heeft u deze ontvangen. Het college had toen op basis daarvan een voorlopig besluit genomen waarin het college de uitgangspunten bekend maakte. Naar aanleiding van een aantal vragen van raadsleden hebben wij op 5 april jl. nog een bijeenkomst gepland om u de mogelijkheid te geven om vragen te stellen en inzichten te delen met wethouders Erik Heinrich, Wendy Ruwhof en de onderzoeker dhr. Langedijk. Deze bijeenkomsten, de vragen en discussiepunten zijn mede input geweest bij het voorstel wat nu voorligt. Bij de uitwerking van het voorstel en uw besluit al dan niet "ontbinden Permar" is door beide wethouders toegezegd u regelmatig te betrekken bij opbouw en afbouw met informatiebijeenkomsten. Het was niet haalbaar om u eerder een raadsvoorstel te doen dan mei 2016.

In het collegevoorstel van 1 april wordt als derde beslispunt genoemd: 'Besluiten de Wsw (oud) zo lokaal mogelijk vorm te geven en hiervoor een uitvoeringsplan te ontwikkelen en te implementeren vanuit het uitgangspunt 'lokaal wat kan en regionaal wat moet of meerwaarde biedt' In het raadsvoorstel ontbreekt dit beslispunt

- 4 Wanneer kan de raad, na eventuele goedkeuring van het raadsvoorstel (de afbouw), een raadsvoorstel tegemoet zien over de opbouw van de uitvoering van taken in de gemeente Renkum

Antwoord: Er zal een implementatieplan worden gemaakt voor de uitvoering van het besluit. De inschatting is dat dit rond het zomerreces is afgerond, hierover zult u worden geïnformeerd. Wij verwachten dat de opbouw van uitvoering in Renkum in deelvoorstellen voor besluitvorming voorgelegd wordt, daar waar het de bevoegdheid van de raad betreft. Over andere voorstellen informeren wij u.

In het raadsvoorstel 'ontbinding GR Permar WS' wordt onder 'financiële consequenties' verwezen naar het rapport Langedijk. In dit rapport is een veelheid aan cijfers te vinden. De conclusie dat door deze informatie door de bomen het bos niet mee kan worden gezien, lijkt gerechtvaardigd. U relateert de cijfers uit het rapport overigens o.a. met de opmerking dat de cijfers niet concreet onderbouwd zijn.

- 5 Om tot een goede afweging te komen wat betreft de voor- en nadelen van het raadsvoorstel 'ontbinding GR Permar', verzoeken wij u dan ook de raad te informeren over de financiële gevolgen van beslispunt 1 en 2 uit het raadsvoorstel **als zodanig** (de 'afbouw' van Permar) Dus zonder welke koppeling dan ook te leggen met een van de onderzochte alternatieven.

Antwoord: de conclusie uit de onderzoeken van Capel & De Haas en Berenschot is dat het ongewijzigd voortzetten van Permar een financieel onhaalbare en ook onwenselijke situatie is. Dit blijkt ook uit de meerjarenraming van Permar. Langedijk SWO heeft een schatting gemaakt van de liquidatiekosten en een doorrekening gemaakt van de financiële consequenties op basis van de

Onderwerp

raadsvoorstel Ontbinden Permar WS

Datum

13 mei 2016

Kenmerk

9240

Pagina

4 van 7

huidige cijfers van Permar en kengetallen. Het Bureau is uitgegaan van een "worst-case scenario". Met andere woorden ingeschat zijn de maximale liquidatiekosten.

Gespecificeerd:

Tabel 32 uit rapport Langedijk Blz:32

liquidatiekosten	Gr Permar	1e jaar	
vermogen			€ 0
afboeking	leningen		€ 50.000
deelnemingen			
liquidatie Energië BV			€ 50.000
afboeking voorraden			€ 100.000
afkoop			€ 250.000
huur/leaseverplichtingen			
boekverlies materiële activa			€ 500.000
overige liquidatiekosten			€ 500.000
totaal door gemeenten te dekken			€ 1.450.000
sociaal plan EBA-personeel (35 personen)			
sociaal plan ambt pers (25 personen)			

tabel 33 uit rapport Langedijk blz:33

sociaal plan EBA-personeel (35 personen)		€ 1.050.000
sociaal plan ambt pers (25 personen)		€ 4.500.000

Dit zijn slechts richtbedragen. De daadwerkelijke kosten hangen o.a. af van opbrengsten bij verkoop, keuzes in het afbouwtraject, wijze van lokale inrichting en inkoop tarieven. Voor het zomerreces komt Permar WS, indien tot ontbinding wordt overgegaan, met een liquidatieplan op basis de artikelen in de GR. In dit plan zijn de kosten van liquidatie opgenomen. De kosten zijn mede afhankelijk van de mogelijkheden die gemeenten (in hun opbouw) bieden om materiaal en niet-gesubsidieerd personeel over te nemen en de mogelijkheden die de Permar heeft om onderdelen te verkopen, te vervreemden en medewerkers die nu op beschut binnen werken bij reguliere werkgevers te detacheren. In de komende jaar/anderhalf jaar wordt dit verder uitgewerkt. De uiteindelijke liquidatiekosten zijn pas op 1-1-2018 helder.

Een andere vraag is wat de risico's zijn, dat opdrachtgevers., die nu klussen door Permar laten doen, een schadeclaim indienen als we Permar opheffen. Het gaat dan om lopende contracten.

Antwoord: Wij bieden continuïteit voor de lopende contracten. Permar WS communiceert hierover met de opdrachtgevers. In de uitwerking van het voorstel tot liquidatie nemen we als vijf deelnemende gemeenten hiervoor de verantwoordelijkheid. De opdrachtgevers zullen wel akkoord moeten gaan met het overnemen van de opdrachten door andere partijen (gemeenten; Werkgeversservicepunt of anderen). Dat speelt ook nu al bij verkoop of vervreemden van onderdelen. Dat betekent dat niet de Permar of de vijf gemeenten risico's lopen op schadeclaims, maar dat het eerder omgekeerd zal zijn; opdrachtgevers die een opdracht terugtrekken en elders willen onderbrengen.

U geeft in het raadsvoorstel aan onder 'beoogd effect' dat u "alleen dan uw verantwoordelijkheid die voortvloeit uit de Participatiewet kunt uitvoeren, als het beslag stopt dat nu wordt gelegd op de middelen door het in standhoudend van de Permar."

Onderwerp

raadsvoorstel Ontbinden Permar WS

Datum

13 mei 2016

Kenmerk

9240

Pagina

5 van 7

- 6 Gaarne ontvangen we een financiële onderbouwing van deze stelling waarmee u de raad o.a. informatie verschaft over de bedragen die voor de komende jaren zijn gemoeid met het 'zo goed mogelijk uitvoeren' van de participatiewet 'en 'de omvang van het beslag op de middelen i.v.m. het in standhouden van Permar'.

Antwoord: medio 2015 hebben wij het uitvoeringsplan Participatiewet onderdeel arbeidsmarktondersteuning opgesteld met daarin de prognose van verwachte uitgaven. Hieruit blijkt dat wij verwachten dat het hele re-integratiebudget sociaal domein nodig is voor de uitvoering van de arbeidsmarktondersteuning. Een gedeelte van de kosten wordt nog gedekt uit de reserve Re-integratie. Permar laat in de begroting 2016 een meerjarenraming zien met een tekort dat oploopt tot bijna € 3,4 miljoen in 2019. Dit betekent voor onze gemeente een bijdrage in het exploitatietekort van € 425.000. Zoals hierboven al aangegeven is, er geen ruimte in het re-integratiebudget om dit tekort op te vangen.

In het memo van 29 april geeft u o.a. aan dat de besluitvorming m.b.t het voorstel tot ontbinding van de GR in alle vijf gemeenten circa eind mei plaats vindt.

- 7 Om welke reden kiezen de gemeenten er voor eind mei het voorstel aan de raden voor te leggen terwijl de raden eerst in een later stadium geïnformeerd zullen worden over de te volgen marsroute?

Antwoord: wanneer wij met besluitvorming wachten op de verdere uitwerking en marsroute blijft Permar en de medewerkers nog langer in onzekerheid over de toekomst. Bovendien is de effectuering van de liquidatie op 1-1-2018. Latere besluitvorming betekent dat ook de liquidatiedatum verschuift. Permar blijft langer voortbestaan met onzekerheid voor medewerkers over de toekomst en extra kosten door de krimpende doelgroep en afnemende productie. Dat willen wij vermijden. Uit het onderzoek blijkt dat de colleges van de deelnemende gemeenten het eens zijn dat Permar in deze vorm op gaat houden te bestaan.

Permar kent op dit moment drie deelnemingen. Dit zijn de vennootschappen: Permar Energiek BV, Permar Zorg & meubel BV en Pertax BV. Permar Energiek BV is 100% dochter van Permar WS. Permar Zorg en Meubel BV is 100% dochter van Permar Energiek. Pertax BV is 50% dochter van Permar Energiek.

- 8 Worden deze Bv's ook opgeheven en zo ja per wanneer?

Antwoord: De BV's zijn onderdeel van de Permar WS. Het werk binnen de BV's willen wij, net als bij de andere onderdelen van permar WS, voor de doelgroep behouden. Ook voor deze onderdelen geldt dat mogelijkheden gezocht worden om dit te effectueren door bijvoorbeeld verkopen; vervreemden; detacteren; e.d.

- 9 Is bij de berekening van de (voorlopige) liquidatiekosten rekening gehouden met de liquidatiekosten van deze BV's (in het overzicht zien we alleen kosten voor de liquidatie van Energiek BV staan).

Antwoord: in rapport Langedijk is gekeken naar de balansposten die bij een geconsolideerde liquidatie zonder meer tot verliesposten leiden (zie rapport Langedijk blz. 31 en volgende). In onderzoek Langedijk zijn geen andere gegevens van deze BV's opgehaald en onderzocht. De werkelijk geprognosticeerde liquidatiekosten zijn pas bekend, als het nog op te richten liquidatieteam de zaken heeft doorgerekend.

Onderwerp

raadsvoorstel Ontbinden Permar WS

Datum

Kenmerk

Pagina

13 mei 2016

9240

6 van 7

10 Welke juridische consequenties zijn verbonden aan het opheffen van deze BV's?

Antwoord: de details hiervan moeten nog bekeken worden, maar het belangrijkste is dat Pertax en Zorg&Meubel na opheffing van de Permar WS geen personeel meer op hun loonlijst mogen hebben. Dit wordt betrokken bij de liquidatievoorstellen.

11 Graag ontvangen wij op basis van de posten zoals opgenomen in de balans 2014, per balanspost een berekening hoe deze zijn opgenomen in de berekening van de liquidatiekosten.

Antwoord: hiervoor wordt een liquidatieteam in het leven geroepen. Hier is nu nog niets van te zeggen. Het is in hoge mate afhankelijk op welke wijze de gemeenten de werkzaamheden bij Permar willen stoppen of doorstarten. Het berekende bedrag wat hierboven is weergegeven, is een berekening/schatting uit het rapport Langedijk.

13 Is er getaxeed wat de panden waard zijn?

Antwoord: Ja, in 2014 is het pand getaxeed op € 4.620.000 verzekeringswaarde. Dit kan afwijken van een opbrengstwaarde taxatie. Het gebouw en de grond staan voor ca. € 5,5 miljoen in de balans.

14 Waar is de waardevermindering van € 500.000 op gebaseerd?

Antwoord: Wij nemen aan dat u het bedrag aan boekverlies bedoelt dat op pagina 44 van het rapport staat. Dit is gebaseerd op de inschatting van Permar dat pand € 1.000.000 te hoog gewaardeerd is. Daar staat tegenover dat er een voorziening op de balans staat voor onderhoud. Die is dan niet meer nodig en valt dus vrij. Trekken we die er af komen we afgerond op 500.000.

Onderwerp

raadsvoorstel Ontbinden Permar WS

Datum

13 mei 2016

Kenmerk

9240

Pagina

7 van 7